

ТРЕЋЕ ОДЕЉЕЊЕ

ПРЕДМЕТ САРИЋ ПРОТИВ СРБИЈЕ

(Представка број 38151/16)

ПРЕСУДА

СТРАЗБУР

9. децембар 2025. године

Ова пресуда је правноснажна, али може бити предмет редакцијских измена.

У предмету Сарић против Србије,

Европски суд за људска права (Треће одељење), на заседању Одбора у саставу:

Darian Pavli, председник,

Úna Ní Raifeartaigh,

Mateja Ćurović, судије,

и Olga Chernishova, заменица секретара Одељења,

Имајући у виду:

представку (број 38151/16) против Републике Србије, коју је Суду по члану 34. Конвенције за заштиту људских права и основних слобода (у даљем тексту: Конвенција) поднео 16. јуна 2016. године држављанин Србије, господин Дамир Сарић (у даљем тексту: подносилац), рођен 1980. године, с пребивалиштем у Суботици, којег пред Судом заступа господин В. Јухас Ђурић, адвокат из Суботице;

одлуку да се Влада Републике Србије (у даљем тексту: Влада), коју заступа њена заступница, госпођа З. Јадријевић Младар, обавести о притужби у вези са наводном неправичношћу предметног кривичног поступка, и да се остатак представке прогласи неприхватљивим;

запажања странака;

Након већања на затвореној седници 18. новембра 2025. године,

Доноси следећу пресуду, која је усвојена тог дана:

ПРЕДМЕТ СЛУЧАЈА

1. Представка се односи на правичност кривичног поступка против подносиоца.
2. Дана 19. маја 2009. године, истражни судија Основног суда у Суботици донео је решење о спровођењу истраге против подносиоца због кривичног дела разбојништва.
3. Истражни судија је 27. октобра 2009. године саслушао подносиоца, који је негирао да је извршио кривично дело за које је осумњичен. Истог дана, након саслушања подносиоца, истражни судија је саслушао оштећену, Л.В.Ш., као сведока. Она је изјавила да је, док је чекала почетак саслушања, видела осумњиченог испред суднице, са лисицама на рукама и у пратњи полицајаца. Накнадно је дала опис његовог физичког изгледа и идентификовала га као починиоца предметног кривичног дела.
4. Дана 12. фебруара 2010. године је спроведено препознавање, током којег је Л.В.Ш. са 99,99% сигурношћу идентификовала подносиоца као особу која је била у предметној продавници тог дана и која је захтевала предају новца претећи јој пиштољем.
5. Након одржаног главног претреса и спроведеног доказног поступка, Основни суд у Суботици је 19. августа 2013. године огласио подносиоца кривим за разбојништво и осудио га на две године и шест месеци затвора. Суд је навео да је утврдио одлучне чињенице у вези са временом, местом и начином извршења кривичног дела на основу исказа Л.В.Ш., видео-снимка и слика преузетих са тог снимка. Након форензичке анализе видео-снимка, надлежни вештак је утврдио да је починилац кривичног дела „мушкарац обучен у црну одећу” и да се због лошег квалитета снимка идентитет особе не може утврдити са већом прецизношћу. Након прегледа снимка, Основни суд у Суботици није идентификовао подносиоца као починиоца. Ипак, нагласио је да догађаји снимљени на видео-снимку одговарају онима које је сведокиња описала у свом исказу. Суд је стога дао пуну доказну вредност њеном сведочењу и засновао своју одлуку на том сведочењу, одбацујући верзију догађаја подносиоца на основу тога што је била у супротности са изјавом Л.В.Ш. и што је представљала покушај избегавања кривичне одговорности. Штавише, није било форензичких нити физичких доказа који се односе на злочин.
6. Апелациони суд у Новом Саду је 6. маја 2014. године одбио жалбу подносиоца, нагласивши да његово препознавање није извршено у складу са одредбама Законика о кривичном поступку. Међутим, утврђено је да та неправилност представља релативно битну повреду одредаба кривичног поступка, јер би чињенично стање било утврђено на идентичан начин чак и да доказивање препознавањем није вршено.
7. Врховни касациони суд је 18. јуна 2014. године одбио као неоснован захтев за заштиту законитости против наведених пресуда.
8. Уставни суд је 12. новембра 2015. године одбацио уставну жалбу коју је изјавио подносилац.
9. Подносилац се притуживао на основу члана 6. Конвенције на правичност кривичног поступка у којем је оглашен кривим за разбојништво и осуђен на две године и шест месеци затвора. Тврдио је да је осуђен искључиво на основу исказа сведока који је узет супротно одредбама Законика о кривичном поступку и доказа прибављеног препознавањем који је такође спроведен у супротности са наведеним захтевима.

РЕЛЕВАНТНО ДОМАЋЕ ПРАВО

10. У складу са чланом 104. Законика о кривичном поступку, који је био на снази у релевантно време, када је било неопходно да се утврди да ли сведок може да препозна одређено лице које је већ описао, сведоку би била показана та особа, заједно са другим њему непознатим лицима. Сва та лица су морала имати „основне карактеристике” сличне „основним карактеристикама” које је сведок првобитно описао, а од сведока би се затим тражило да се изјасни да ли може са сигурношћу или одређеним степеном вероватноће препознати дотично лице, а ако би одговор био потврдан, у обавези је био да покаже на то лице. У току претходног кривичног поступка и претпретресне фазе случаја, поступак препознавања је требало спровести на начин да се осигура да лице које се препознаје не може да види сведока и да сведок не може да види то лице пре почетка формалног поступка препознавања.
11. Поступак препознавања који обухвата релевантне процесне мере заштите требало би обично да се спроведе убрзо након што је кривично дело извршено, како би очевидац који не познаје осумњиченог могао да препозна дотично лице и како би се тестирао његов кредибилитет.

ОЦЕНА СУДА

НАВОДНА ПОВРЕДА ЧЛАНА 6. СТАВ 1. КОНВЕНЦИЈЕ

12. Суд напомиње да ова притужба није очигледно неоснована у смислу члана 35. став 3. (а) Конвенције, нити неприхватљива по било ком другом основу. Стога се мора прогласити прихватљивом.

13. Општа начела која се тичу правичности поступка, укључујући прихватљивост доказа, резимирани су, између осталог, у предметима *Биков против Русије* ([BV], број 4378/02, ст. 88–90, од 10. марта 2009. године) и *Laska u Lika против Албаније* (бр. 12315/04 и 17605/04, став 57, од 20. априла 2010. године).

14. Осврћући се на овај случај, Суд примећује да је кључни доказ на којем се заснива осуда подносиоца била изјава жртве и њено препознавање дотичног као учиниоца, након што га је већ видела на суду у својству окривљеног (видети горе наведени став 3). Иако су домаћи судови признали да препознавање није спроведено у складу са домаћим законским одредбама, они су ипак тврдили да је пресуда заснована на другим веродостојним писаним доказима из списка предмета. Међутим, чињеница је да је подносилац идентификован пред судом првог степена у одсуству битних процесних гаранција садржаних у члану 104. Законика о кривичном поступку (видети горе наведене ст. 5, 6 и 10 и сопствено признање Апелационог суда у Новом Саду у том смислу).

15. Суд даље примећује да видео докази на које се позивао Основни суд у Суботици нису идентификовали подносиоца као извршиоца. Тај материјал – видео-снимци и слике – само је приказао место злочина без пружања било каквих информација које би могле утврдити идентитет починиоца. Ниједан други доказ није могао да докаже ко је извршио кривично дело (видети горе наведени став 5). У овим околностима, чак ни контрадикторна природа поступка који је уследио није могла да отклони спорне процесне недостатке (видети предмет *Laska u Lika*, горе наведен, став 68).

16. Поред наведеног, Суд сматра да у овом случају, утврђене неправилности у поступку саслушања сведока и потом препознавања (видети горе наведени став 6) нису адекватно размотрене од стране домаћих судова у свом образложењу. Судови су се у суштини ограничили на понављање да изјава жртве представља веродостојан доказ и одлучили су да прихвате исказ жртве, упркос чињеници да исто није било поткрепљено ниједним другим доказом (видети, *mutatis mutandis*, *Laska u Lika*, горе наведено, став 64). Домаћи судови су стога пропустили да поштују два основна захтева кривичног права: (i) да тужилаштво мора да докаже кривицу окривљеног ван разумне сумње; и (ii) начело *in dubio pro reo*, које захтева да се било која сумња у поузданост доказа треба тумачити у корист окривљеног (видети, на пример и *mutatis mutandis*, *Barberà, Messegue i Jabardo против Шпаније*, од 6. децембра 1988. године, ст. 77 и 89, Серија А бр. 146; *Melich u Beck против Чешке Републике*, број 35450/04, ст. 49 и 55, од 24. јула 2008. године; *Ilgar Mammadov против Азербејџана* (бр. 2), број 919/15, став 232, од 16. новембра 2017. године; и *Fatullayev против Азербејџана* (бр. 2), број 32734/11, став 99, од 7. априла 2022. године).

17. Имајући у виду горе наведено, Суд закључује да кривични поступак против подносиоца није испунио захтеве правичног суђења. У складу с тим, у овом случају је дошло до повреде члана 6. став 1. Конвенције.

ПРИМЕНА ЧЛАНА 41. КОНВЕНЦИЈЕ

18. Подносилац је затражио понављање кривичног поступка. Подносилац је такође захтевао 6.700 евра (EUR) у вези са претрпљеним нематеријалном штетом. Коначно, подносилац је захтевао свеукупно 723.000 српских динара на име трошкова и издатака који су настали пред домаћим судовима и Судом.

19. Влада је оспорила захтев подносиоца у вези са предметном нематеријалном штетом. Такође су сматрали да је његов захтев у погледу трошкова и издатака неоснован.

20. Суд се позива на своју устаљену судску праксу у смислу да када је подносилац представке претрпео повреду права гарантованих чланом 6. Конвенције, он или она треба, колико је то могуће, бити стављен/а у положај у којем би се нашао/ла да захтеви те одредбе нису били занемарени, и да би најприкладнији облик правне заштите, у принципу, било понављање поступка ако се то затражи (видети, *mutatis mutandis*, *Yüksel Yalçınkaya против Турске* [BV], број 15669/20, став 406, од 26. септембра 2023. године; *Öcalan против Турске* [BV], број 46221/99, став 210 *in fine*, ЕСЉП 2005–IV; и *Попов против Русије*, број 26853/04, став 263, од 13. јула 2006. године). Суд у вези с тим примећује да одредба члана 485. став 1. тачка 3) и члана 492. Законика о кривичном поступку Републике Србије прописују, између осталог, право окривљеног да захтева понављање поступка пред домаћим судом ако Суд утврди повреду његових права загарантованих Конвенцијом. Стога Суд сматра да, у специфичним околностима овог случаја, утврђивање повреде Конвенције само по себи представља довољну правичну накнаду за било какву нематеријалну штету коју је подносилац претрпео (видети, на пример и *mutatis*

mutandis, случај *Yüksel Yalçınkaya*, горе наведен, став 425, као и предмет *Матијашевић против Србије*, број 23037/04, ст. 55–57, ЕСЈП 2006–X).

21. Што се тиче захтева подносиоца за накнаду трошкова и издатака, Суд понавља да подносилац има право на накнаду трошкова и издатака само у мери у којој је доказано да су они стварно и нужно настали и да су били разумни у погледу износа. У овом случају, имајући у виду документе које поседује и горе наведене критеријуме, Суд сматра разумним да додели износ од 5.800 евра, који покрива трошкове и издатке по свим основама, као и сваки порез који би могао да се зарачуна подносиоцу представке.

ИЗ ОВИХ РАЗЛОГА, СУД, ЈЕДНОГЛАСНО,

1. *Проглашава* представку прихватљивом;

2. *Сматра* да је дошло до повреде члана 6. став 1. Конвенције;

3. *Сматра* да утврђивање повреде само по себи представља довољно правично задовољење за било какву нематеријалну штету коју је подносилац претрпео;

4. *Одлучује*

(а) да Тужена држава треба да исплати подносиоцу, у року од три месеца, 5.800 евра (пет хиљада осам стотина евра), као и сваки порез који би њему могао бити зарачунат, у погледу трошкова и издатака, који ће се претворити у валуту Тужене државе по курсу који се примењује на дан исплате;

(б) да од истека наведених три месеца до измирења, камата на горе наведени износ биће платива по стопи која је једнака граничној активној каматној стопи Европске централне банке током периода неиспуњавања обавеза, плус три процентна поена;

5. *Одбацује* остале захтеве подносиоца за правично задовољење.

Састављено на енглеском језику и прослеђено у писаном облику 9. децембра 2025. године, у складу с правилом 77. ст. 2. и 3. Пословника о раду Суда.

Olga Chernishova

Заменица секретара Одељења

Darian Pavli

Председник